

RAZSODNOST IN ODGOVORNOST

Razsodnost in odgovornost sta dve lastnosti ljudi, ki bi morali biti v tem času na zelo visokem nivoju. Razsodnost pomeni, da se človek v težki situaciji odloča premišljeno in razumno. V času pandemije je treba razsoditi, ali je virus covid-19 nevaren ali ne. Če je dokazano, da zaradi tega virusa ljudje umirajo, da je bolezen nevarna, da se virus prenaša od človeka na ljudi in da pusti na obolelih celo trajne posledice, je presoja dokaj preprosta.

Zakaj nekateri posamezniki ali neki vplivneži – influencerji, kot jih imenujemo, ali celo sodelavci javnih služb nimajo prave razsodnosti, da bi to razumeli?

Odgovornost pomeni, da bomo v času pandemije ravnali odgovorno do sebe in še predvsem do drugih. Prav gotovo ni odgovorno, če si ne razkužujemo rok, ne nosimo obraznih mask ali celo govorimo, da virus ni nevaren. Kako da se posamezniki pri nas in verjetno tudi drugje ne zavedajo, da zaradi njihovega neodgovornega ravnanja ljudje zbolijo, kar je, če nič drugega, strošek za celotno družbo. Če nekdo zbolijo, ga mora država po vseh moralnih in pravnih pravilih obravnavati in zdraviti na račun vseh nas.

Za normalno delovanje vsake družbe kot neke celote mora v današnjem času vsak posameznik ne glede na pandemijo ravnati razsodno in odgovorno.

Z razvojem tehnike in drugim razvojem, predvsem z razvojem informacijskih tehnik, bi se razsodnost in odgovornost ljudi kot posameznikov morali zviševati. Če je neka družina kot del družbe lahko pred stoletjem ali več živela povsem neodvisno in samostojno, si pridelala na lastni zemlji večino hrane za preživetje, nekaj orodja in celo tekstila, danes ni več tako. Vedno bolj smo odvisni drug od drugega, vedno več se družimo, sodelujemo in vedno več smo v tesnem fizičnem stiku. To se najbolj kaže v delovnih organizacijah, v uradih, na raznih prireditvah, v izobraževalnih ustanovah, nakupovalnih centrih in celo na ulicah.

Če sta slovenski človek in večina evropskih narodov več kot tisočletje živela na osnovi krščanskih vrednot in desetih božjih zapovedi, je danes ravnanje sodobne družbe urejeno predvsem z zakoni in predpisi.

Toda, ali je to dovolj? Ne, nikakor ne! Samo s predpisi brez moralnih vrednot, etike in empatije družba ne more delovati. Poleg tega bi moral vsak človek imeti zelo razviti razsodnost in odgovornost. In prav ti dve vrlini sta se pokazali kot zelo pomembni v času pandemije.

Od česa pa sta ti dve vrlini odvisni? V veliki meri od vzgoje ljudi v otroštvu in tudi od genskega zapisa, to je od narodnosti.

Slovenci nismo poznani kot narod, ki bi zelo striktno in odgovorno upošteval predpise in zakone. Prav tako nismo zelo visoko ocenjeni glede na moralne in etične vrednote. Zelo nazorna primera sta naše obnašanje v cestnem prometu in v času pandemije.

Slovenci spremenimo svoje ravnanje, obnašanje in navade šele, ko nas kaznovalna politika za napačno ravnanje udari po žepu. Veliko o vedenju in s tem o razsodnosti ter odgovornosti pove podatek iz javne ankete, narejene med slovenskimi vozniki. Na vprašanje, če smo slovenski vozniki v prometu agresivni, jih je preko 80 odstotkov odgovorilo pritrdilno in v isti anketi je 80 odstotkov voznikov odgovorilo, da pa oni sami niso agresivni vozniki.

Zakaj imamo danes v Sloveniji dokaj zgledno urejen promet, ki je glede prometnih prekrškov in nesreč pod povprečjem v Evropi. Pred dvema desetletjema in še prej je bilo povsem drugače. Glede smrtnih žrtev v cestnem prometu smo bili v Evropi v samem vrhu. Ko so se pred desetletjem kazni za prekrške v cestnem prometu drastično dvignile, se je število prekrškov začelo zmanjševati. Kazni za prometne prekrške so danes tudi do trikrat višje kot na primer v Nemčiji.

Verjetno danes ne bi bilo toliko okuženih s korona virusom, če bi odgovorni že spomladi za nezakonito druženje, za nenošenje obraznih mask in drugo nezakonito ravnanje predpisali visoke kazni. Zavedam se, da takšen ukrep razburi številne posameznike. Vendar, kaj pa je druga pot? Ali je to normalno, da nam na dan zaradi virusa umre okoli 50 ljudi. To so smrti v večini primerov povzročene iz malomarnosti, zaradi nerazsodnega in neodgovornega ravnanja.

Znano je, kdo so tisti, ki so pri nas v največji meri propagirali nenošenje mask. To so javni radio in televizija in posamezni novinarji v tej ustanovi, kot so Štefančič, Žnidaršič itd. To je sindikalist Štrukelj, to je poslanec Möderndorfer, to je kulturnik Čordić itd. Za njihova dejanja obstajajo dokazi.

Ali po slovenski zakonodaji ni kazensko odgovoren tisti, ki ogrozi drugega ali mu naredi škodo? Pa ne glede na to, ali je to storjeno zavestno ali iz malomarnosti. Če to ne obstaja, smo resnično nenavaden narod z nenaravnimi zakoni.

Janez Tušek